

Młodzi, sex, miłość i media, red. ks. Mirosław Brzeziński i ks. Robert Śliwowski, Łomża 2012, 198 s.

Sfera ludzkiej miłości i seksualności należy do tych dziedzin życia, które cieszą się niezmiennie dużym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród młodzieży. Jednakże seksualność owiana jest pewną tajemnicą, wokół której nagromadziło się wiele przesądów, stereotypów i nieporozumień. Wielki wpływ na jej rozumienie mają media, które często ukazują seksualność oderwaną od miłości, przedstawiając ją nie tylko jako zakazany owoc, lecz przede wszystkim jako cel sam sobie, do którego młody człowiek powinien dążyć jak najszybciej i za wszelką cenę. Przekaz medialny nierzadko utożsamia seksualność z miłością, pomija przy tym kwestie grzechu, wstrzemięźliwości i odpowiedzialności za drugą osobę i za życie, które może się począć, gdy człowiek nieodpowiedzialnie obchodzi się ze swoją cielesnością. Wielu młodych ludzi – bombardowanych i karmionych różnymi informacjami płynącymi ze stron internetowych, kolorowych gazet i czasopism, filmów i tasiewiczowych seriali telewizyjnych – nie dostrzega dziś żadnego problemu w kwestii wspólnego zamieszkania przed ślubem, nie traktuje poważnie wierności i uczciwości małżeńskiej, nie akceptuje nierozzerwalności małżeństwa, nie widzi nic złego w rozwodach i zupełnie nie rozumie sensu zachowania wstrzemięźliwości seksualnej przed ślubem.

Redagowana przez ks. Mirosława Brzezińskiego i ks. Roberta Śliwowskiego publikacja wychodzi naprzeciw wymienionym wyżej i innym problemom i pytaniom, z którymi zmagają się młody człowiek i podejmuje próbę odpowiedzi na nie. Już sam tytuł książki wskazuje na to, że skierowana jest ona do ludzi młodych, stworzonych i powołanych do miłości, którzy chcą poważnie i odpowiedzialnie podejść do spraw związanych ze swoją seksualnością, w sposób świadomy i krytyczny odnosząc się do przekazu mediów o ludzkiej miłości i seksualności.

Omawiana pozycja stanowi owoc organizowanych z okazji liturgicznego wspomnienia świętego Walentego przez Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Łomżyńskiej „Debat Walentynkowych”, które odbyły się w roku 2011 i 2012 w Łomży, Ostrołęce, Zambrowie i Kolnie. Książka zawiera teksty osób, które uczestniczyły w organizowanych w różnych miejscach diecezji debatach, wygłaszały referaty, podejmowały dyskusję z uczestnikami tych debat, inspirowały ich do przemyśleń i dawały świadectwa swego życia zgodnego z chrześcijańską wizją małżeństwa i rodziny.

Publikacja obejmuje wstęp współredaktora tomu, fragment homilii wygłoszonej przez Jana Pawła II w Sandomierzu 12.06.1999 r. pt. „Błogosławieni czystego serca”, dziesięć artykułów, dwa świadectwa małżeństw i opisany przez redaktorów

książki projekt „Debat Walentynkowych”. Praca zawiera też fotografie z odbytych debat i plakaty informujące o nich.

Opracowanie podzielono na trzy części. Pierwsza z nich to artykuły podejmujące zagadnienie miłości i czystości. Ks. dr Mirosław Brzeziński omawia w nim zagadnienia dotyczące czystości przedmałżeńskiej jako elementu służby miłości. Magdalena Sz wajcowska, prezentuje kwestię dojrzewania do miłości w nauczaniu papieskim na Światowe Dni Młodzieży. Ks. Robert Śliwowski omawia wychowanie do czystości w założeniach programowych Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. Ks. dr Jan Pieńkosz dokonuje oceny moralnej seksu przed ślubem. Natomiast Mirosław Mylik przedstawia czystość przedmałżeńską jako wyzwanie dla współczesnej młodzieży, a Kamila Kowalska wykroczenia przeciwko czystości w świetle *Katechizmu Kościoła Katolickiego*.

W drugiej części książki zatytułowanej „Miłość i media” ks. dr Mirosław Brzeziński ukazuje najpierw obraz miłości kreowany przez świat mediów. Ks. dr Jan Pieńkosz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie daje miłość ukazywana na stronach internetowych. Piotr Barbachowski podejmuje temat prostytucji w sieci jako narastającego zjawiska wśród nastolatków, a ks. dr Dariusz Tułowiecki kreśli socjologiczny obraz zmian, jakie dokonały się w moralności seksualnej młodzieży.

Trzecia część publikacji zawiera świadectwa małżeństw: Katarzyny i Krzysztofa Jankowskich na temat ludzkiej płciowości rozumianej jako dar i zadanie oraz Joanny i Norberta Dawidczyków, którzy wskazują na ścisłą relację istniejącą między czystością przedślubną a szczęściem małżeńskim. Na zakończenie redaktorzy tomu: ks. Mirosław Brzeziński i ks. Robert Śliwowski na podstawie przeprowadzonej wśród młodzieży ankiety o sensie Debat Walentynkowych ukazują ich pozytywne efekty.

Skierowana przede wszystkim do ludzi młodych – często zagubionych i poszukujących – książka podejmuje zapomnianą trochę przez współczesny, kreowany przez media świat tematykę czystości przedmałżeńskiej, dojrzewania do miłości i właściwego jej przeżywania. Na uwagę zasługuje po pierwsze ukazanie czytelnikom w innym niż media świetle nieprzemijającej wartości i sensu czystości przedmałżeńskiej i ludzkiej płciowości, które dokonane zostało na płaszczyźnie zarówno teoretycznej, jak i praktycznej. Publikacja odsłania też kreowane w mediach jednostronne, zniekształcone rozumienie miłości i przypomina, że miłość nie jest i nie może być jakimś towarem na sprzedaż czy kartą przetargową, lecz bezinteresownym darem z samego siebie. Szkoda tylko, że zabrakło tu dokładniejszego omówienia jeszcze innych aspektów miłości, np. w kontekście rodzicielstwa, adopcji, starości czy opieki paliatywnej. Nie do końca zrozumiałe jest też umieszczenie przez redaktorów tomu prezentacji projektu debat w grupie świadectw.

Niemniej jednak to wartościowa pozycja, która przedłuża niejako toczącą się każdego dnia w sercach, sumieniach i umysłach młodych i nie tylko młodych ludzi osobistą debatę na temat miłości, płciowości, czystości, wierności czy wstrzeźmiewczości. Należy polecić tę książkę młodzieży, duszpasterzom, studentom nauk o rodzinie i ludziom pracującym z młodzieżą, zajmującym się problematyką małżeńską i rodzinną oraz wszystkim chcącym pogłębić swą wiedzę o osobie ludzkiej i jej płciowości jako niezwykle ważnym aspekcie życia człowieka dorosłego.

ks. Andrzej Jacek Najda – WSR UKSW Warszawa

Jarosław Kozak, Małżeństwo i rodzina w świadomości nupturientów w Polsce i Wielkiej Brytanii. Studium socjologiczne na 120-lecie istnienia Polskiej Misji Katolickiej Anglii i Walii, Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej „Gaudium”, Lublin 2015, 386 s.

Współczesne społeczeństwo polskie jest w okresie permanentnych przemian. Transformacje te dotyczą także rodzin i życia małżeńskiego. Niektórzy twierdzą nawet, że nie są to przeobrażenia, lecz wprost „okres rozpadu i dezintegracji. Nałożyło się na to wiele czynników kulturowych, nastąpiły istotne zmiany w postawach wobec małżeństwa, posiadania dzieci, ról płci, sposobu i zakresu funkcji realizowanych przez rodzinę. Tradycyjna rodzina, rozumiana jako nuklearny związek rodzinny oparty na małżeństwie kobiety i mężczyzny i biologicznym rodzicielstwie, stała się jedną z form obok tzw. alternatywnych form życia małżeńskiego, takich jak: kohabitacje, małżeństwa bezdzietne ze świadomego wyboru, samotne rodzicielstwo, zastępcze rodzicielstwo, wspólnoty kilku związków partnerskich, rodziny zrekonstruowane, związki homoseksualne”¹.

Zmiany zachodzące w społeczeństwie polskim przekładają się na głębokie przeobrażenia świadomości moralnej i religijnej młodych. Szczególne przemiany zachodzą w spojrzeniu na rzeczywistość małżeństwa i rodziny oraz etyki małżeńsko-seksualnej². Dotyczą także rangi życia rodzinnego, priorytetu rodziny wobec

¹ M. Leszczyński, *Bezpieczeństwo społeczne Polaków wobec wyzwań XXI wieku. Zarządzanie bezpieczeństwem*, Warszawa 2011, s. 74.

² D. Tułowicki, *Zmiany w moralności seksualnej młodzieży*, w: *Młodzi, sex, miłość i media*, red. M. Brzeziński, R. Śliwowski, Łomża 2012, s. 155.